MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI

A. Ciołkosz

KOMUNIKAT RADIOWY Z D.6.XII.1941.

I

Dotyczące Polski.

NEW YORK NBC po angielsku,5.XII.g.15.00,16.00 i 18.00.

W Moskwie ogłoszono deklarację przyjaźni i współpracy polsko-sowieckiej.Jest to nowy doniosły objaw konsolidacji frontu demokracyj przeciw państwom Osi.

Donoszą z Kujbyszewa,iż pierwsze transporty broni i sprzętu wojennego z Anglji i Ameryki,przeznaczone dla Armji Polskiej w Związku Sowietów,już nadeszły.

NEW YORK CBS po angielsku,5.XII.g.13.00.

Premier Polski gen.Sikorski wygłosił wczoraj w Moskwie przemówienie, w którem podkreślił sowiecko-polskie braterstwo broni,dając przytem wyraz przekonaniu o dobrych stosunkach sąsiedzkich [illegible] po wojnie.

W dziedzinie konsolidacji jednolitego frontu antynazistowskiego zaszło doniosłe wydarzenie: w Moskwie ogłoszono deklarację przyjaźni i współpracy polsko-sowieckiej.

BOSTON po polsku,5.XII.g.19.45.

Gen.Sikorski wygłosił z Moskwy przez radjo przemówienie do narodów Związku Sowieckiego./Rozgłośnia nadaje streszczenie przemówienia./Po naradach ze Stalinem podpisano wspólne oświadczenie,że oba narody prowadzić będą walkę aż do zwycięskiego końca.Przemówienie gen.Sikorskiego nadane było także w języku rosyjskim.

MOSKWA po polsku 5.XII.

Godz.13.30. Powtórzenie pełnego tekstu przemówienia gen.Sikorskiego.

G.16.30. Pełny tekst polsko-sowieckiej deklaracji przyjaźni i wzajemnej pomocy. -

Wczoraj Stalin wydał na Kremlu obiad na cześć gen.Sikorskiego,na którym obecni byli ze strony Polski: gen.Sikorski,ambasador R.P.Kot,gen.Anders,gen.Szyszko-Bohusz i inni,zaś ze strony sowieckiej: Stalin,Mołotow, Beria,Malenkow,admirał Kuzniecow,Mikojan,Kaganowicz i inni.

Artykuł Janiny Broniewskiej "Jedność broni": wrażenia z rozmów z żołnierzami polskimi,uczestnikami kampanji wrześniowej,napływającemi z całej Rosji do obozów nowopowstałej armji polskiej.Jeden z żołnierzy mówi:"Nie mieliśmy odpowiedniej broni,musieliśmy iść ataku na czołgi z bagnetami. Teraz wrócimy do kraju należycie uzbrojeni i wypędzimy najeźdźcę." Tak tworzy się jedność broni między bratniemi narodami.

Podpisanie deklaracji przyjaźni i współpracy radziecko-polskiej jest nowym dowodem niewzruszonej decyzji obu narodów walki do ostatecznego zwycięstwa.Zbliża się chwila gdy armja polska wystąpi do boju ramię w ramię z armją czerwoną w obronie [illegible] i sprawiedliwości.Obie strony zapowiadają dobre sąsiedzkie współżycie po wojnie i rzetelne wykonanie przyjętych zobowiązań.Związek Radziecki zawsze dawał dowody lojalnego i rze-

telnego wykonywania swych zobowiązań międzynarodowych, gdyż politykę jego zawsze cechowała chęć utrzymania pokoju.

MOSKWA po rosyjsku, 5.XII.g.2.00.

Sowiecko-polska deklaracja przyjaźni i współpracy.

Uwaga. Tekst deklaracji, jak wykazały obserwacje nasłuchu własnego, nadany był przez Moskwę po angielsku, francusku, niemiecku, włosku i w szeregu języków słowiańskich.

MOSKWA po angielsku, 4.XII.g.15.40.

Reportaż Janiny Broniewskiej z obozu K i 7 dywizji polskiej. /Jak Moskwa po polsku 5.XII.g.16.15 komunikat poranny z 4.XII./

WEICHSELSENDER po polsku, 5.XII.g.15.01.

Dziwne sceny rozgrywają się na dworcach w Warszawie, Lublinie, Krakowie, Rzeszowie i Częstochowie. Na urlopy świąteczne przyjeżdżają robotnicy polscy zatrudnieni od roku na terytorjum Rzeszy. Jak wiadomo, rząd niemiecki zaopatrzył ich w bezpłatne bilety jazdy z Niemiec do miejsca pochodzenia.

Przyjeżdżający na urlop robotnicy są najlepszem zaprzeczeniem baśni opowiadanych przez ludzi złej woli o niewolniczem traktowaniu robotników w Rzeszy. Zdrowi, czerstwi, silni, pełni radości życia robotnicy wracają bogatsi o całoroczne doświadczenie, by w gronie najbliższych spędzić najpiękniejsze święta w roku.

Przyjazd ich na święta jest jeszcze jednym dowodem, że robotników w Rzeszy nie spotyka żadna krzywda, a pełne jadła podręczne walizeczki wskazują na troskę pracodawców niemieckich. Robotnicy także zewnętrznie różnią się od tych, którzy wyjeżdżali rok temu do pracy. Zamiast nędznych ubrań i zdartego obuwia, każdy robotnik jest dobrze odziany i wiezie ze sobą podarki dla najbliższych kupione za zaoszczędzone pieniądze.

Przyjeżdża na urlop 200.000 robotników polskich. Są pośród nich także i b. żołnierze z wojny polsko-niemieckiej, którzy oświadczyli dobrowolnie, że chcą pracować w przemyśle niemieckim. Wszyscy oni będą mogli jawnie i rzetelnie opowiadać o tem, co na własne oczy widzieli i w ten sposób zaprzeczą stanowczo wszystkim bredniom, jakie obiegają rozmaite koła.

Wielu robotników przyjeżdża by ze smutkiem dowiedzieć się, że rodzinę ich z tamtej strony granicy wywieziono na daleki wschód, skąd żadna nie dochodzi wiadomość; inni - po to, by pójść na miejsce, gdzie spoczywa ktoś im bliski, kto padł w czasie wojny polsko-niemieckiej. W każdym jednak razie wszyscy ci ludzie przyjeżdżają przedewszystkiem po to, by odpocząć i po spędzeniu kilkutygodniowego urlopu wrócić ochoczo do swych obowiązków.

Niewątpliwie będą i tacy, którzy na swe miejsce pracy przyjadą z nowo poślubionemi żonami, które będą starały się znaleźć pracę w tem samem przedsiębiorstwie lub tej samej zagrodzie. Ogólnie biorąc, wrażenie wywierane przez robotników jest takie, jakie zwykli wywierać ludzie pracujący, którzy z pracy swej są zadowoleni.

HILVERSUM po holendersku, 4.XII.g.11.45.

Czynną już jest zapora wodna na Dunajcu w Gen. Gub., największa w Europie. Reguluje ona spadek wód z Tatr do Wisły, która obecnie będzie zdatna do żeglugi aż do Krakowa. Ponadto ok. 200.000 ha ziemi zabezpieczonych będzie przed powodzią, rzecz b. ważna dla rolnictwa polskiego

OSLO po niemiecku, 4.XII.g.17.00.

Szef Centralnego Urzędu Rolnego Komisarjatu Rzeszy dla konsolidacji niemczyzny ogłosił, że w toku jest lustracja obszarów rolnych we wcielonych wschodnich terytorjach. Do końca sierpnia otrzymano formularze z 797.368 gospodarstw rolnych, obejmujących obszar przeszło 7 miljonów ha. Innym zadaniem Urzędu jest nabywanie ziemi dawniej należącej do Polaków i Żydów i użytkowanie jej dla konsolidacji niemczyzny.

ALPEN po hiszpańsku, 4.XII.g.20.30.

Na terytorjach okupowanych reorganizuje się transport kolejowy, który przebiegać będzie ze wschodu na zachód zamiast z zachodu na wschód. Przypuszcza się, że plan będzie wykonany w ciągu kilku miesięcy. Znaczna część terenów okupowanych posiada doskonałą glebę zaniedbywaną za czasów pol-

skich. Lecz Niemcy znacznie już zwiększyli produkcję pszenicy i innych zbóż.

RZYM po rosyjsku, 5.XII.g.16.00.
Przyjęcie jakiego doznał w Sowietach gen. Sikorski, było zimne i obojętne.

II.

Z najważniejszych spraw światowych.

ROZGŁOSNIE AMERYKAŃSKIE 5.XII.
/New York CBS, g.18.30, NBC g.15.00, 16.00, 18.00, Cincinnati g.17.00, 19.00, Boston g.19.45./
Ewakuacja obywateli japońskich z szeregu punktów na Dalekim Wschodzie oraz ze Stanów i Meksyku trwa. W Meksyku Japończycy starają się wyprzedawać swą własność. Poseł japoński w Meksyku wezwany został nagle do Tokio dla konsultacji.
Cesarz Hiranuma udzielił w obecności Tojo audjencji sztabowi i naczelnemu dowództwu Japonji.
Donoszą z Bangkoku o pewnem odprężeniu, jakkolwiek zarządzenia ewakuacyjne konsulatów Stanów i W. Brytanji wywarły złe wrażenie.
W Waszyngtonie liczą się z możliwością zerwania w każdej chwili stosunków Stanów z Japonją.
Na pograniczu Sowietów i Mandżukuo wydarzył się nowy incydent.
Agencja Domei ogłosiła, że warunki Roosvelta są nie do przyjęcia.
Wojska niemieckie posuwają się w kierunku granicy tureckiej i koncentrowano są w jej pobliżu w Bułgarji.
NYT i NY Herald Tribune zamieszczają depeszę Reutera o podpisaniu przez Petaina podczas spotkania z Goeringiem układu o odstąpieniu Niemcom baz w Afryce Północnej. Tekst umowy był z góry przygotowany. I w rozmowach nie brali udziału eksperci. Niemcy przyrzekli zwolnić pewną ilość jeńców francuskich i zmniejszyć koszta okupacji oraz zrezygnowali narazie z żądania kooperacji marynarki wojennej francuskiej. Ponieważ Niemcy nie panują na Morzu Śródziemnem, przedostawać się mogą do Afryki Półn. przez Hiszpanję, której zgodę otrzymali już w zeszłym roku.
Zdaniem ekspertów, klęska pod Rostowem jest największą przegraną niemiecką w tej wojnie. Rosnący brak materjałów pędnych może wkrótce przesądzić o kampanji w Rosji i spowodować ostateczną klęskę Niemiec. Niemcy zużywają rocznie 18.000.000 tonn materjałów pędnych, zaś mają do dyspozycji 7.000.000 rocznie i rezerwy ich szybko się wyczerpują.
Za tydzień wejdą do akcji w Libji 60-tonnowe tanki amerykańskie, których załoga składa się z 7 ludzi. Obecnie do produkcji ich na dużą skalę przystąpiła General Motors.
Król Michał rumuński więziony jest we Włoszech. Oficjalnie mówi się że przebywa on z matką pod Florencją, w rzeczywistości zaś nie ma swobody ruchów i strzeżony jest przez Gestapo.
Na rue de Seine w Paryżu miały miejsce nowe wydarzenia antyhitlerowskie. Niewiadomo dotąd bliżej co zaszło.

WATYKAN po polsku, 5.XII.g.19.15.
Dziekan Kolegjum Kardynałów w liście pasterskim z okazji 25-lecia sakry biskupiej Papieża Piusa XII stwierdza, że nie mają racji ci, co zarzucają papieżowi bierność w stosunku do obecnej wojny. Ojcu Świętemu drodzy są wszyscy ludzie, a reprezentując rzeczy wieczne i najwyższą sprawiedliwość Papież nie może wyrokować teraz, w szale wściekłej wojny o tem, kto jest winny, a kto niewinny.

WEICHSELSENDER po rosyjsku, 5.XII.g.15.15.
NYT omawiając klęskę Anglików w Libji, stwierdza, iż cała Ameryka jest pod jej wrażeniem i trudno jest przewidzieć następstwa tego w opinji amerykańskiej.

RZYM po włosku, 4.XII.g.19.00.
Źródła miarodajne z naciskiem zaprzeczają pogłosce lansowanej przez jedną z agencyj amerykańskich, jakoby Rzesza zamierzała zwrócić się do

rządu szwajcarskiego o wypędzenie ze Szwajcarji wszystkich obywateli-angiel-skich tytułem represji za to,co stało się w Iranie.

ANKARA po turecku,4.XII.g.19.15.
Jak wiadomo,Lend Lease Act ma na celu pomoc dla państw,których integralność i niepodległość jest istotna dla bezpieczeństwa Stanów.Stosowanie ustawy wobec różnych krajów jest rozmaite,i jakie będzie wobec Turcji,nie ogłoszono.Niewątpliwie jednak decyzja Roosvelta objęcia nią Turcji jest wyrazem przyjaźni dla Turcji i zaufania do dalekowzroczności jej polityki zagranicznej.

III.

Ogólne.

KAIR - po polsku,5.XII.g.17.00.
Pogadanka o Gestapo.Agenci jej sięgają wszędzie.Ludność niemiecka żyje w ciągłej trwodze.Miljon nazich rządzi Niemcami,urabiając młodzież, z której kadr wyszła obecna armja niemiecka rabusiów,morderców i gwałcicieli.

WEICHSELSENDER po polsku,5.XII.g.15.01.
Polityka Roosvelta przysporzyła Stanom 350 miljardów długu,dla którego spłacenia pracować będzie szereg pokoleń.

DEUTSCHLANDSENDER po niemiecku,4.XII.g.11.30.
Premier Nowej Zelandji oświadczył wczoraj,że straty wojsk nowozelandzkich są wielkie.Dotknął on bolesnej rany na ciele Imperjum brytyjskiego: Anglicy wszędzie posyłają nie swoje wojska,lecz imperjalne.

HILVERSUM po holendersku,4.XII.g.18.45.
Pogadanka Maxa Blokzijla: holenderski nar.socjalizm napotyka na wielkie trudności,lecz w końcu je przezwycięży.

PRAGA po czesku,4.XII.
Godz.9.00. Prasa czeska pisząc o Beneszu i jego t.zw.Radzie Stanu,podkreśla,że Benesz służy tylko Żydom.
Godz.17.00.W łonie rządu czeskiego w Londynie toczy się nowa wojna: czy pisać,jak chce Benesz,"Czechosłowacja" jako jedno słowo,czy też,jak chce Hodża,pisać "Słowacja" osobno.

LAHTI po fińsku,1.XII.g.11.10.
Cała prasa pisze o powrocie Hangoe do prawych właścicieli.Musimy wyrazić wdzięczność naszym wojskom i ochotnikom szwedzkim,którzy dzielili z nimi niebezpieczeństwa.Wieludokonało najwyższej ofiary.Walcząc o Hangoe, walczyli o własny kraj.Stopniowo wszędzie są osiągane granice z 1939.Zwycięski koniec zbliża się.

BELGRAD po ukraińsku,5.XII.g.16.15.
W Kijowie otwarto 50 szkół,do których uczęszcza 34.000 dzieci.Prócz szkół powszechnych,otwarto 10 męskich i 14 żeńskich szkół średnich.Przy szkołach uruchomiono kuchnię dla dożywiania dzieci.Otwarto Akademję Muzyczną im.Mikołaja Łysenki,której dyrektorem został syn Łysenki.
Ludność okazuje żywe zainteresowanie w rozwoju kooperatyw spożywczych. Pod względem organizacyjnym podzielono Kijów w tym zakresie na 10 rejonów.
Najemnik Stalina,zdrajca Kornijczuk,wygłosił w Woronożu mowę,w której narzucił się jako przedstawiciel narodu ukraińskiego,do czego nie ma żadnego prawa.
Uchodząc z Kijowa,bolszewicy chcieli zniszczyć transport miejski,lecz robotnicy ukraińscy uratowali znaczną część i teraz uruchomiono główne linje tramwajowe,autobusy i trolejbusy.

RZYM po rosyjsku,5.XII.g.16.00.
Rzecznik niemiecki,mówiąc o ewakuacji Rostowa,podkreślił,że celem armji

niemieckiej jest zniszczenie przeciwnika,nie zaś zdobywanie terytorjów.
Dziennik turecki Ulus podkreśla,że ewakuacja Rostowa nie może mieć decydującego znaczenia dla biegu działań wojennych.
W czasie ewakuacji z Hangoe,bolszewicy stracili 30.000 żołnierzy.

RZYM po ukraińsku,5.XII.g.18.15.
Donoszą z Żytomierza,że nauka w Instytucie Gospodarstwa Rolego jest w pełnym toku.Instytut dzieli się na dwa oddziały: rolnictwa i mleczarstwa.Przy instytucie istnieje szkoła rolnicza,której absolwenci otrzymują tytuł techników rolniczych.
Donoszą z Berlina,że bolszewicy stracili pod Rostowem 50% efektywów.

MOSKWA po rosyjsku,
4.XII.g.6.00 Prawda: entuzjazm polityczny w okręgach wiejskich musi być utrzymany przez cały czas wojny.
4.XII.g.11.00.Rząd hitlerowski jest bardziej reakcyjny niż carski.
4.XII.g.11.00.Audycja dla młodzieży: niebezpieczeństwo grożące Moskwie jest dziś większe,niż kiedykolwiek.
5.XII.g.18. .Artykuł Jarosławskiego "Konstytucja sowiecka jest aktem oskarżenia przeciw faszyzmowi": twórcą konstytucji jest Stalin.Spadek po caracie był skomplikowany.Trzeba było rozwiązać zagadnienie współżycia różnych narodów.Przystąpił do tego Stalin,objąwszy stanowisko Komisarza spraw narodowości,co pozwoliło mu przygotować teren.Ostatnie 5 lat,to próba regimu,który teraz przechodzi ogniową próbę wojny.Można stwierdzić,że konstytucja przyczyniła się do wzmocnienia regimu i ściślejszego zjednoczenia narodów Związku.Robotnicy i chłopi Związku zdolni są sprostać wszelkim zadaniom: wojennym,gospodarczym i społecznym.Po uchwaleniu konstytucji,Stalin powiedział,że jest ona wielkim krokiem naprzód na drodze do lepszej przyszłości.Wojna potwierdziła prawdę tych słów.Obywatele nasi wiedzą o co się biją.Bronią swej wolności,prawa do pracy,wolności zebrań,słowa,prasy,sumienia,religji,swobody prowadzenia propagandy antyreligijnej,równości praw,prawa zrzeszania się,bronią swego honoru i wolnego bytu.Faszyzm opiera się na idei uciemiężenia,chce podbić inne narody,chce zniszczyć demokracje.Nasz ustrój jest jego jaskrawem przeciwieństwem i dlatego nasza konstytucja jest aktem oskarżenia faszyzmu.

ROZGŁOSNIA IM.T.SZEWCZENKI po ukraińsku,5.XII.g.18.30.
Na terenach okupowanych Niemcy wprowadzli nowy porządek i za najmniejsze uchybienie grozi kara śmierci.Przełożeni gromad otrzymują szczegółowe polecenia i niewykonanie najmniejszego drobiazgu,pociąga za sobą śmierć. Starostowie niemieccy są znienawidzeni przez ludność,która tęskni do dwanych,własnych władz.Życie jest nie do zniesienia i dobrze się czują tylko "chałuje",przybyli razem z Niemcami,a którzy,choć mówią po ukraińsku,nie są Ukraińcami.Niemcy grabią straszliwie Ukrainę.Lecz stan ten nie potrwa długo i wszystko wróci do dawnego porządku.Biada tylko tym, którzy będą wysługiwać się Niemcom.

ROZGŁOSNIE AMERYKANSKIE

Depesze.

Japoński Urząd Informacji ogłosił,że Japonja nie została oficjalnie powiadomiona o żądaniu Roosvelta wyjaśnienia koncentracji wojsk japońskich w Indochinach. - Właściwe czynniki niezadowolone są z organizacji i dostaw dla Sowietów,gdyż zachodzą opóźnienia,stwierdzają jednak,że w bieżącym miesiącu nastąpi poprawa,zaś w przyszłym miesiącu dostawy wykonane będą w myśl planu.Główną przyczyną zwłoki jest przejściowy brak statków.

Korospondenci

B.Trout,Londyn. W Labour Party zanosi się na rozłam,gdyż szereg należących do niej członków Parlamentu w przeciwieństwie do tezy rządowej

domaga się nacjonalizacji kopalń, przemysłu wojennego i środków komunikacji. - V.Hurd, Boston. Najważniejszem wydarzeniem chwili jest odwrót niemiecki pod Rostowem. Kongres antykominternowski miał na celu tylko odwrócenie uwagi. Hitler stracił przewagę lotniczą w Rosji i nigdy jej nie odzyska.

IV.

Z ostatniej chwili.

KORESPONDENCI AMERYKANSCY W ANKARZE.

R.Brock, NYT. Deklaracja Roosvelta wywołała wielkie zadowolenie w Turcji, a zwłaszcza w kołach sztabu i armji. Oficjalna reakcja, charakterystyczna dla Turcji, jest powściągliwa. Dla reakcji prasy najbardziej znamiennym jest artykuł Ataya w Ulusie, który podkreśla przyjaźń turecko-amerykańską, stwierdza, że zasady polityki Turcji wyłożył Inonu, przymawiając w dzień święta narodowego, że polityka ta odpowiada życzeniom tych, którzy chcą utrzymania pokoju w Turcji. Wreszcie podkreśla zaufanie Ameryki do słowa i polityki Turcja. Powien wybitny dyplomata twierdzi, że decyzja Roosvelta jest wyrazem wiary, iż Turcja oprze się wszelkiej presji, groźbom i żądaniom, choćby miały charakter ultimatum. Wg. informacyj wywiadu zagranicznego wojna w Serbji szaleje w dolinie Morawy, gdzie wojska Michajłowicza kontratakują Niemców i zniszczyły 9 czołgów oraz 3 wozy pancerne, w Serbji południowej, gdzie zniszczono cały batalion niemiecki, na wschód od Belgradu, gdzie odparto ataki czołgów i piechoty Nedicza pod Golubacem i wreszcie w rejonie Niszu, gdzie toczą się walki patroli jugosłowiańskich i bułgarskich. Niemcy rozpoczęli poważną ofensywę z udziałem trzech dywizyj pancernych. Linją kolejową Belgrad-Nisz-Skoplje idą niemieckie pociągi pancerne z transportami wojsk do Salonik, Sofji, Warny i Burgas.

M.Brock, NBC. Podkreśla się tu, że Turcja jest jedynem państwem neutralnem, korzystającem z ustawy Lease-Lend. Turcy wiedzą o tem dobrze i są ogromnie zadowoleni. Stwierdzają oni, że Stany mają całkowite zrozumienie dla polityki Turcji.